

Nybyggnad flerbostadshus Hammarö

Fastighetsbeteckning Hammarö 11 m.fl.

Stockholms stad

Förstudie riskutredning

Detaljplan

Beteckning:	Förstudie
Datum:	2024-03-07
Version:	0

Projektnamn:

Nybyggnad flerbostadshus Hammarö

Uppdragsgivare:

AB Familjebostäder

Uppdragsgivarens referens-/kontaktperson:

Henrik Larsson

Ombud, Säkerhetspartner Norden AB:

Filip Wennberg

Granskare, Säkerhetspartner Norden AB:

Mattias Ödén

Uppdragsansvarig, Säkerhetspartner Norden AB:

Max Hersner

Brandingenjör

max.hersner@sakerhetspartner.se

070 694 01 67

Handläggare, Säkerhetspartner Norden AB:

Josefin Böhrens Radö

Brand- & Civilingenjör riskhantering

josefin.bohrens@sakerhetspartner.se

070 694 02 68

Övriga noteringar:

Innehållsförteckning

1	ALLMÄNT	4
1.1	BAKGRUND	4
1.2	SYFTE	4
1.3	STYRANDE DOKUMENT	4
1.4	AVGRÄNSNINGAR	5
1.5	UNDERLAG	5
1.6	KVALITETSSÄKRING OCH KONTROLL	6
2	OMRÅDESBESKRIVNING	6
3	RISKANALYS	6
3.1	TRANSPORT AV FARLIGT GODS	6
3.2	DRIVMEDELSSTATION	7
4	SLUTSATS	8
5	REFERENSER	9

1 Allmänt

1.1 Bakgrund

På uppdrag av AB Familjebostäder har Säkerhetspartner Norden AB anlåtits för att upprätta en förstudie riskutredning med avseende på närliggande riskkällor.

1.2 Syfte

Syftet med förstudien är att övergripande kartlägga riskbilden för aktuellt område med avseende på transport av farligt gods på järnväg och andra farliga verksamheter i anslutning till planområdet.

1.3 Styrande dokument

I detta avsnitt redovisas relevanta lagar, förordningar och riktlinjer som styr riskhanteringen i detaljplaneärenden och samhällsbyggnadsprocessen.

1.3.1 Plan- och bygglagen

I Plan- och bygglagen (PBL, SFS 2010:900) 2 kap. 5 § finns bestämmelser om att vid planläggning, och i ärenden om bygglov, ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat:

- Människors hälsa och säkerhet.
- Risken för olyckor.

1.3.2 Miljöbalken

I miljöbalken (MB, SFS 1998:808) 1 kap. 1 § anges det att människors hälsa och miljön ska skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan.

1.3.3 Lagen om skydd mot olyckor

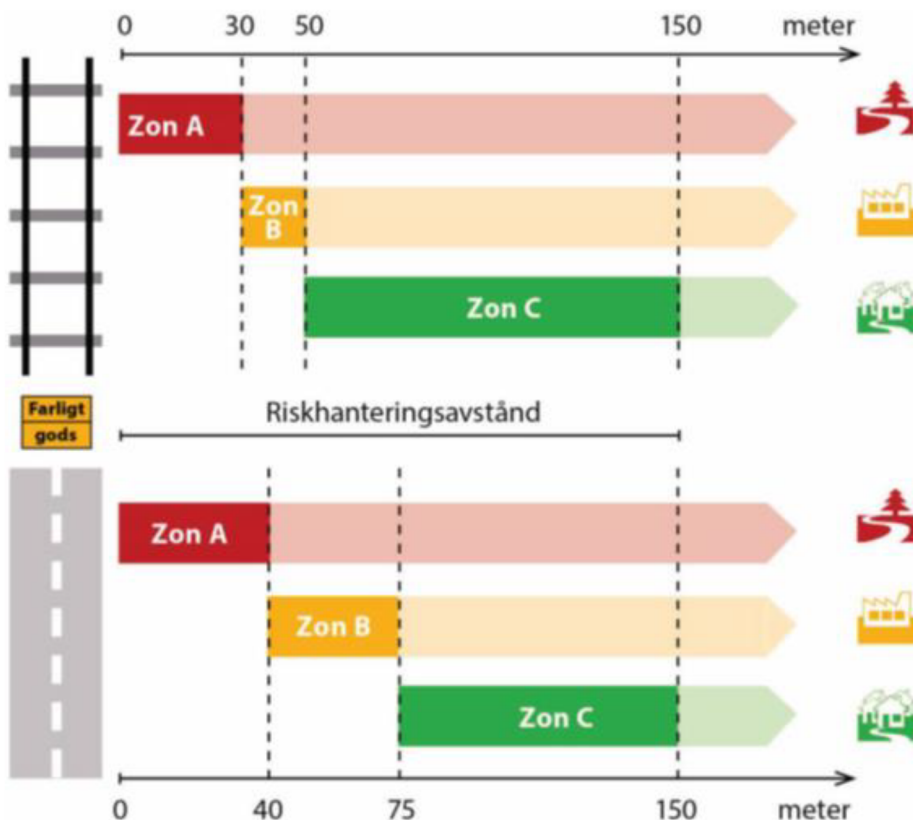
I lagen om skydd mot olyckor (LSO, SFS 2003:78) 2 kap. 4 § redogörs för vilka skyldigheter som gäller för den som äger eller bedriver farlig verksamhet. En verksamhet sägs vara farlig om en olycka vid denna kan orsaka allvarliga skador på människa eller miljön. Den som bedriver verksamheten är skyldig att inom rimliga gränser hindra eller begränsa sådana skador. Verksamhetsutövaren är även skyldig att analysera riskerna för dessa olyckor.

1.3.4 Transport av farligt gods på järnväg

Transport av farligt gods på järnväg regleras genom det europeiska regelverket RID (The regulation concerning the international carriage of dangerous goods by rail). I Sverige används den svenska versionen RID-S som tillhandahålls av myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

1.3.5 Övriga riktlinjer

Länsstyrelsen Stockholm har tagit fram riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods. Dessa riktlinjer gäller inom Södertälje kommun, och tas i beaktning vid denna förstudie. I Figur 1 presenteras rekommenderade skyddsavstånd mellan transportleder för farligt gods och olika typer av markanvändning. Länsstyrelsen anser att kommunen bör lokalisera bebyggelse enligt dessa rekommendationer för att uppnå en god samhällsplanering.

Figur 1. Länsstyrelsen Stockholms rekommendationer för rekommenderad markanvändning.

I Tabell 1.1 beskrivs vad de olika zonerna rekommenderas ha för användning.

Tabell 1.1. Beskrivning av de olika zonerna för rekommenderad markanvändning.

Zon A	Zon B	Zon C
G – drivmedelsförsörjning (obemannad)	E – tekniska anläggningar	B – bostäder
L – odling och djurhållning	G – drivmedelsförsörjning (bemannad)	C – centrum
P – parkering (ytparkering)	J – industri	D – vård
T – trafik	K – kontor	H – detaljhandel
	N – friluftsliv och camping	O – tillfällig vistelse
	P – parkering (övrig parkering)	R – besöksanläggningar
	Z – verksamheter	S – skola

Förutom Länsstyrelsen Stockholms riktlinjer används även RIKTSAM i denna förstudie. RIKTSAM är en utredning framtagen av Länsstyrelsen Skåne år 2007 och behandlar riktlinjer för samhällsplanering i samband med byggande i närhet av transportleder.

1.4 Avgränsningar

Denna förstudie behandlar endast akuta risker för människors liv och hälsa. Därmed beaktas inte eventuella effekter på egendom, naturmiljö, grundvattentäcker eller liknande. Eventuell långtidspåverkan som en olycka kan medföra beaktas inte heller.

1.5 Underlag

Förstudien baseras på följande underlag:

- Startpromemoria för planläggning av Hammarö 11 m.fl. i stadsdelen Farsta (75 bostäder) daterad 2023-11-10.
- Övrig litteratur, se referenser i avsnitt 5.

1.6 Kvalitetssäkring och kontroll

Denna handling omfattas av internkontroll i enlighet med Säkerhetspartners kvalitetssystem, certifierat enligt ISO 9001 och ISO 14001. Detta innebär bland annat att annan sakkunnig granskar förutsättningar och redovisade lösningar i rapporten.

2 Områdesbeskrivning

I detta avsnitt beskrivs planområdet och dess omgivning, planerad bebyggelse och placeringen av denna i förhållande till identifierade riskkällor.

Inom planområdet planeras för flerbostadshus med 75 bostäder samt lokaler för centrumverksamheter. Järnvägen Nynäsbanan passerar 220 meter söder om planområdet. Det finns även en drivmedelsstation 310 meter norr om planområdet. I Figur 2 återges planområdets placering i förhållande till omgivande riskkällor.

Figur 2. Översiktbild för planområdet och dess omgivning. Planområdets placering är markerad i gult. Nynäsbanan är markerad med röd linje och drivmedelsstationen är markerad med röd cirkel.

3 Riskanalys

Det övergripande syftet med en riskutredning styrs av vad som bedöms vara skyddsvärt. I detta fall är människors liv och hälsa det skyddsvärda, se avsnitt 1.4 för avgränsningar. För att kartlägga riskbilden som föreligger i berörda områden har en riskinventering genomförts och sammanställts i detta avsnitt.

3.1 Transport av farligt gods

Nynäsbanan passerar 220 meter söder om planområdet. På Nynäsbanan sker transporter av farligt gods. Eftersom Länsstyrelsen i Stockholms län anser att riskerna ska beaktas inom 150 meter från väg och järnväg där det transporteras farligt gods anses risken från Nynäsbanan vara acceptabel utan att vidare utredning krävs.

3.2 Drivmedelsstation

En drivmedelsstation är belägen 310 meter norr om planområdet. En drivmedelsstation medför bland annat:

- En ökad transport av lastbilar som transporterar farligt gods (klass 3).
- En ökad risk för olycka vid lastning/lossning vilket påverkar närområdet.
- En ökad risk för olycka på grund av allmän hantering av brandfarlig vätska (exempelvis cistern).

Vid riskbedömning för drivmedelsstation så antas det att de krav och riktlinjer som finns avseende hantering av brandfarlig gas och vätska samt de krav som specifikt riktar sig mot bensinstationer följs. Bland annat åsyftas MSB:s handbok för hantering av brandfarliga gaser och vätskor på bensinstationer (2015).

Transport av farligt gods till drivmedelsstationen påverkar inte planområdet eftersom transportererna sannolikt kommer norrifrån från Nynäsvägen som utgör en primärled för farligt gods. Transporterna kommer därmed inte passera planområdet.

Den andra risken med en drivmedelstation i närområdet handlar om riskerna som den faktiska stationen utgör. Dessa risker utgörs av lastning/lossning och av förvaringen av brandfarlig vätska. Enligt MSB:s handbok för bensinstationer finns det avstånd som ska tas i beaktning vid upprättande av en drivmedelstation för att den ska vara säker för omgivningen. Som nämndes tidigare i denna utredning antas det att upprättandet av en drivmedelsstation för bensin inom planområdet uppfyller kraven i MSB:s handbok.

För att illustrera vilka avstånd som krävs för en säker hantering har en tabell hämtats från handboken, och kan ses nedan i Tabell 3.1.

Tabell 3.1. Hämtad från MSB:s handbok om bensinstationer och illustrerar vilka avstånd (i meter) som gäller för säker hantering.

Objekt/riskkälla	Påfyllningsanslutning till cistern	Mätarskåp	Pejlförskruvning	Cisternavluftningens mynning
Plats där människor vanligen vistas (t.ex. bostad, kontor, gatukök, butik, servering, busshållplats), verksamheter och objekt med stor brandbelastning, verkstad eller annan lokal där gnistbildande verksamhet eller öppen eld förekommer	25*	18	6	12
Stationsbyggnad	12	6	3	6
Minst en utrymningsväg från stationsbyggnad	18	9	6	12
Byggnad där människor vanligen inte vistas (t.ex. fristående förråd, garage) eller objekt med låg brandbelastning	9	3	3	3
Förrådsbyggnad med stor brandbelastning	12	3	3	6
Cistern ovan mark för brandfarlig vätska	3	4	-	-
Starkt trafikerad väg eller gata	3	3	3	3
Parkeringsplatser	6	3	3	6

Miljöstation	12	12	3	12
Båtplatser	25	25	-	18

*Om vägg mot spillzon är av obrännbart material i lägst brandteknisk klass EI 60 utan ventilationsöppningar och brandtekniskt oklassade fönster kan avståndet halveras. Hela avståndet gäller dock fortfarande för in- och utgångar.

Inom drivmedelsstationen finns även försäljning av gasol. Gasolflaskorna förvaras utomhus i ett skåp. I MSB:s handbok för bensinstationer framgår att avståndet mellan skåp där gasolflaskor förvaras och byggnad där människor vanligen vistas ska vara minst 12 meter om mängden gasol är högst 500 liter. Om mer än 500 liter gasol förvaras ska avståndet vara 25 meter.

Eftersom drivmedelsstationen är mer än 25 meter från planområdet anses risken vara acceptabel och ingen vidare utredning krävs.

4 Slutsats

Risken som närliggande riskkällor påverkar planområdet med är acceptabel utan att vidare utredning behövs.

5 Referenser

Länsstyrelsen i Skåne län. (2006). Riktlinjer för riskhänsyn i samhällsplaneringen (RIKTSAM) – Bebyggelse intill väg och järnväg med transport av farligt gods.

Länsstyrelsen Stockholms län. (2016). Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods.

MSB. (2015). Hantering av brandfarliga gaser och vätskor på bensinstationer.